

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС навчальної дисципліни

Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова
Форма навчання: заочна
Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 07 Управління і адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітня програма: Менеджмент: бізнес-адміністрування
Рік навчання: 3 Семестр: 5
Кількість кредитів (годин): 3 (90 год.: 4 - лекції; 4 - семінарські; 82 - самостійна робота);
Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Несходовський Ілля Сергійович
Науковий ступінь, вчене звання, посада: к.е.н., доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю.
Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю.
Робочій e-mail: neskhod@gmail.com
Години консультацій на кафедрі: четверг, 14.40-15.40

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент: бізнес-адміністрування».

Метою дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є формування у студентів системи знань з теоретичних основ та практичних навичок з методики та організації бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу як інформаційної основи управлінської діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є:

- засвоєння студентами змісту методів бухгалтерського обліку,
- вивчення методики аудиту та аналізу,
- набуття навичок використання обліково-аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень.

Предметом дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є обліково-аналітична інформація, яка формується на підприємстві, та її використання для прийняття управлінських рішень.

Передумови вивчення: «Облік і аудит», «Економіка підприємства», «Фінанси, податки та податкова система».

Міждисциплінарні зв'язки: «Облік і аудит», «Управління активами та інвестиційним портфелем», «Контролінг», «Фінансово-економічна безпека», «Аналіз господарської діяльності».

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Менеджмент: бізнес-адміністрування», державного стандарту підготовки бакалаврів зі спеціальності 073 Менеджмент:

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 19. Вміти визначати ризики недосягнення управлінських цілей бізнесу, недостовірності звітності, недотримання законодавства, збереження й використання його ресурсів.

5. Структура дисципліни

Тема 1. Бухгалтерський облік в інформаційній системі підприємства

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Сутність бухгалтерського обліку, функції та користувачі облікової інформації.</p> <p>2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.</p> <p>3. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку, його зміст і будова.</p> <p>4. Подвійний запис та рахунки бухгалтерського обліку.</p>	<p>1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.21).</p>

	<p>5. Акімова Н. С., Говоруха О.О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с.</p> <p>6. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с.</p>																																								
<p>Семінарське заняття (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>																																									
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. За наведеною кореспонденцією рахунків навести зміст господарської операції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Дебет 23 Кредит 661 – 15500 грн.; 2) Дебет 20 Кт 631 – 7700 грн.; 3) Дебет 23 Кредит 13 – 1500 грн.; 4) Дебет 661 Кредит 311 – 15500 грн.; 5) Дебет 23 Кредит 20 – 3300 грн.; 6) Дебет 301 Кредит 311 – 5000 грн.; 7) Дебет 15 Кредит 631 – 155000 грн.; 8) Дебет 10 Кредит 15 – 155000 грн.; 9) Дебет 92 Кредит 661 – 9900 грн.; 10) Дебет 93 Кредит 661 – 11000 грн. <p>2. Скласти кореспонденцію рахунків</p> <table border="1" data-bbox="188 949 815 2049"> <thead> <tr> <th>Операція</th> <th>Сума, грн</th> <th>Дебет</th> <th>Кредит</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Отримані грошові кошти від дебіторів</td> <td>2000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Відрахування у резервний капітал з нерозподіленого прибутку</td> <td>1000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. Придбані запаси у постачальника</td> <td>5000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу</td> <td>4000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва</td> <td>9000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6. Утримано ПДФО із заробітної плати працівників</td> <td>?</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7. Утримано військовий збір із заробітної плати працівників</td> <td>?</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8. Нараховано ЄСВ на заробітну плату адміністративних працівників</td> <td>?</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>9. Нараховано ЄСВ на заробітну плату працівників основного виробництва</td> <td>?</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит	1. Отримані грошові кошти від дебіторів	2000			2. Відрахування у резервний капітал з нерозподіленого прибутку	1000			3. Придбані запаси у постачальника	5000			4. Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу	4000			5. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва	9000			6. Утримано ПДФО із заробітної плати працівників	?			7. Утримано військовий збір із заробітної плати працівників	?			8. Нараховано ЄСВ на заробітну плату адміністративних працівників	?			9. Нараховано ЄСВ на заробітну плату працівників основного виробництва	?			<p>1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.21).</p> <p>5. Акімова Н. С., Говоруха О.О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с.</p> <p>6. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с.</p>
Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит																																						
1. Отримані грошові кошти від дебіторів	2000																																								
2. Відрахування у резервний капітал з нерозподіленого прибутку	1000																																								
3. Придбані запаси у постачальника	5000																																								
4. Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу	4000																																								
5. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва	9000																																								
6. Утримано ПДФО із заробітної плати працівників	?																																								
7. Утримано військовий збір із заробітної плати працівників	?																																								
8. Нараховано ЄСВ на заробітну плату адміністративних працівників	?																																								
9. Нараховано ЄСВ на заробітну плату працівників основного виробництва	?																																								

10. Виплачена заробітна плата	?			
-------------------------------	---	--	--	--

Тема 2. Фінансова звітність підприємства як основа аналізу та прийняття управлінських рішень

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, зміст та елементи балансу. 2. Поняття, зміст та елементи звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). 3. Поняття, зміст та елементи звіту про рух грошових коштів. 4. Поняття, зміст та елементи звіту про власний капітал. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.21). 2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text (дата звернення: 20.08.21) 3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.21). 4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.21). 5. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с. 6. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М. Соколов, І. А. Косата, Т. В. Розіт тощо; за ред. В. М. Соколова. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с. 7. Добровольська О. В., Кравченко М. В., Даніленко О. В. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. Економіка та суспільство. Вип. 32 2021. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/785 (дата звернення 20.08.2021).
<p>Семінарське заняття (2 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>	

Завдання для самостійної роботи:**1. Співставити елементи із формою фінансової звітності у таблиці:**

Елементи фінансової звітності

Фінансова звітність	Елементи
Баланс	
Звіт про фінансові результати	
Звіт про рух грошових коштів	
Звіт про власний капітал	

Елементи:

1. Активи
2. Дохід від реалізації продукції
3. Адміністративні витрати
4. Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності
5. Власний капітал
6. Внески учасників
7. Вилучення капіталу
8. Розподіл прибутку
9. Поточні зобов'язання та забезпечення
10. Нерозподілений прибуток

2. Навести визначення понять:

1. Основна діяльність
2. Доходи
3. Витрати
4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
5. Власний капітал
6. Зобов'язання
7. Прибуток
8. Інвестиційна діяльність
9. Фінансова діяльність
10. Інший сукупний дохід

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р. № 999-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 20.08.21).

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 20.08.21).

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення: 20.08.21).

4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 20.08.21).

5. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с.

6. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М. Соболев, І. А. Косата, Т. В. Розіт тощо; за ред. В. М. Соболева. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.

7. Добровольська О. В., Кравченко М. В., Даніленко О. В. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. Економіка та суспільство. Вип. 32 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/785> (дата звернення 20.08.2021).

8. Dobrovolska O., Barannyk L., Taranenko V., Koriahina T., Rybalchenko L. Personal income tax as a tool for implementing state social policy. *Investment Management and Financial Innovations*. 2021. Vol. 18(2). P. 287–297.

Тема 3. Принципи, методи і техніки управлінського обліку

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.):	

Не передбачено навчальною програмою	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Поняття управлінського обліку. 2.Порівняльні характеристики управлінського та бухгалтерського обліку. 3. Сутнісна характеристика та вимоги до управлінської звітності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ. 2020. 534с. 2. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с. 3. Іванков В. М. Концептуальні основи ризик-орієнтованої моделі управлінського обліку інноваційної діяльності. <i>Незалежний аудитор</i>. 2016. №17. С. 48-53. 4.Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с. 5.Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Івано-Франківськ, 2018. 380 с. 6.Bui, N. T., Tu Le, O. T., & Nguyen, P. T. Management accounting practices among vietnamese small and medium enterprises. <i>Asian Economic and Financial Review</i>. 2020. 10(1). pp. 94-115.
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати реферат на одну з наведених тем (обсяг 5-9 стор.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Організація управлінського обліку на підприємстві. 2) Процес бюджетування та його значення для прийняття управлінських рішень. 3) Розвиток управлінського обліку в Україні. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ. 2020. 534с. 2. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с. 3. Іванков В. М. Концептуальні основи ризик-орієнтованої моделі управлінського обліку інноваційної діяльності. <i>Незалежний аудитор</i>. 2016. №17. С. 48-53. 4.Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с. 5.Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Івано-Франківськ, 2018. 380 с. 6.Bui, N. T., Tu Le, O. T., & Nguyen, P. T. Management accounting practices among vietnamese small and medium enterprises. <i>Asian Economic and Financial Review</i>. 2020. 10(1). pp. 94-115.

Тема 4.Аудит в системі інформаційного забезпечення управлінської діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>	

<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Аудит в системі фінансово-господарського контролю 2. Сутність аудиту, його предмет, мета та завдання 3. Види аудиту 4.Принципи аудиту 5. Методи аудиту фінансової звітності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р. № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.21). 2.Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні» від 21 грудня 2017р. №2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text (дата звернення: 20.08.21). 3.Аудит: підручник (у двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с. 4.Аудит. Практикум : навч. посібник / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова, О. С. Циганова, І. С. Мурашко ; за заг. ред. С. А. Бурлан. Миколаїв : НУК, 2021. 264 с. 5.Огійчук М. Ф., Рагуліна І. І., Новіков І. Т. Аудит. навч. Посібник. Київ: Алерта, 2020. 852 с.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Розкрити письмово питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які є принципи професійної етики аудитора? 2. Які є види аудиту? 3. Які відмінності внутрішнього та зовнішнього аудиту? 4. Які застосовуються методи аудиту? 5. Назвіть складові аудиторського ризику? 6. З якою метою проводиться оцінка системи внутрішнього контролю? 7. Що є аудиторськими доказами? <p>Завдання:</p> <p>Необхідно визначити перелік аудиторських процедур аудиту основних засобів на кожному етапі аудиту та визначити з якою метою буде проводитися такі процедури.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р. № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.21). 2.Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні» від 21 грудня 2017р. №2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text (дата звернення: 20.08.21). 3.Аудит: підручник (у двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с. 4.Аудит. Практикум : навч. посібник / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова, О. С. Циганова, І. С. Мурашко ; за заг. ред. С. А. Бурлан. Миколаїв : НУК, 2021. 264 с. 5.Огійчук М. Ф., Рагуліна І. І., Новіков І. Т. Аудит. навч. Посібник. Київ: Алерта, 2020. 852 с.

Тема 5. Сутність та основні завдання фінансово-економічного аналізу в управлінській діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.):	

Не передбачено навчальною програмою	
Семінарське заняття (2 год.): Не передбачено навчальною програмою	
Завдання для самостійної роботи: <ol style="list-style-type: none"> 1. Причина, яка впливає на певний результат (наслідок) це: <ol style="list-style-type: none"> 1) резерв; 2) індукція; 3) фактор; 4) дедукція 2. Запас ресурсів, який свідомо не витрачається і підтримується на певному рівні як засіб, що забезпечує надійність і безперервність роботи у будь-якій системі, - це: <ol style="list-style-type: none"> 1) фактор; 2) резерв; 3) комплекс; 4) баланс 3. Які бувають види аналізу залежно від часу їх проведення: <ol style="list-style-type: none"> 1) попередній, оперативний, наступний, перспективний 2) системний, оперативний, порівняльний, перспективний 3) попередній, оперативний, прогнозний 4) оперативний, наступний, прогнозний 4. Як називають аналіз, що здійснюється шляхом зіставлення даних кількох споріднених підприємств або орієнтуючись на показники кращих підприємств галузі: <ol style="list-style-type: none"> 1) оперативний 2) прогнозний 3) порівняльний 4) системний 5. Як інакше називають порівняльний аналіз: <ol style="list-style-type: none"> 1) ретроспективний 2) перспективний 3) поточний 4) міжгосподарський 6. Який аналіз застосовують для досліджень складних економічних проблем, великих виробничих комплексів, які поєднують з аналізом технічних, соціальних, демографічних і національних проблем, екологічних і політичних умов: <ol style="list-style-type: none"> 1) ретроспективний 2) стратегічний 3) статистичний 4) системний 7. Який аналіз здійснюють на підприємствах і в його підрозділах безпосередньо в процесі господарської діяльності або відразу після закінчення окремих виробничих чи інших робіт: <ol style="list-style-type: none"> 1) оперативний 2) наступний 3) попередній 4) прогнозний 8. Який аналіз передуює виробничим подіям, передбачає їх наслідки, оцінює їхню ефективність: <ol style="list-style-type: none"> 1) поточний 2) прогнозний 3) порівняльний 4) оперативний 9. За характером впливу на результати господарської діяльності розрізняють фактори: <ol style="list-style-type: none"> 1) трудові та нетрудові 2) внутрішньогосподарські, галузеві 3) інтенсивні та екстенсивні 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Берест М. М. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с. 2. Кулик А. В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 452 с. 3. Паршин Ю. І., Паршина О. А. Основи економічного аналізу: навч. посіб. Дніпро: ФОП Дробязко С. І., 2020. 180 с. 4. Рябенко Л. М. Аналітичне забезпечення розробки і реалізації управлінських стратегічних рішень. <i>Економіка і суспільство</i>. 2017. Вип. 13. С. 1400–1407. 5. Скочиляс, С. М. Аналітичне забезпечення як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство</i>. 2019. Вип. 25, Ч. 2. С. 123-127.

4) регіональні, народногосподарські	
-------------------------------------	--

Тема 6. Методика фінансово-економічного аналізу

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси																																																									
<p>Лекція (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>																																																										
<p>Семінарське заняття (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>																																																										
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Задача 1 Визначити показники ліквідності. Дані балансу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -поточна заборгованість – 1620 тис.грн. -готова продукція – 210 тис.грн. -виробничі запаси – 640 тис.грн. -дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги – 60 тис.грн. -грошові кошти – 580 тис.грн. <p>Задача 2 Розрахувати ймовірність банкрутства підприємства за допомогою п'ятифакторної моделі Альтмана за такими даними:</p> <p style="text-align: center;">Показники фінансової звітності підприємства за 2020-2021рр.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Показники</th> <th style="text-align: center;">2020</th> <th style="text-align: center;">2021</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">2</th> <th style="text-align: center;">3</th> <th style="text-align: center;">4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Нематеріальні активи</td> <td style="text-align: center;">1387</td> <td style="text-align: center;">1387</td> </tr> <tr> <td>Основні засоби</td> <td style="text-align: center;">23549</td> <td style="text-align: center;">22040</td> </tr> <tr> <td>Разом необоротні активи</td> <td style="text-align: center;">24936</td> <td style="text-align: center;">23427</td> </tr> <tr> <td>Запаси</td> <td style="text-align: center;">35602</td> <td style="text-align: center;">22111</td> </tr> <tr> <td>Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги</td> <td style="text-align: center;">204525</td> <td style="text-align: center;">197712</td> </tr> <tr> <td>Грошові кошти</td> <td style="text-align: center;">13168</td> <td style="text-align: center;">1794</td> </tr> <tr> <td>Інші оборотні активи</td> <td style="text-align: center;">3866</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>Разом оборотні активи</td> <td style="text-align: center;">257161</td> <td style="text-align: center;">221617</td> </tr> <tr> <td>БАЛАНС</td> <td style="text-align: center;">282097</td> <td style="text-align: center;">245044</td> </tr> <tr> <td>Статутний капітал</td> <td style="text-align: center;">3066</td> <td style="text-align: center;">3066</td> </tr> <tr> <td>Резервний капітал</td> <td style="text-align: center;">1238</td> <td style="text-align: center;">1238</td> </tr> <tr> <td>Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)</td> <td style="text-align: center;">37476</td> <td style="text-align: center;">40160</td> </tr> <tr> <td>Разом власний капітал</td> <td style="text-align: center;">41780</td> <td style="text-align: center;">44464</td> </tr> <tr> <td>Короткострокові кредити банків</td> <td style="text-align: center;">8239</td> <td style="text-align: center;">7896</td> </tr> <tr> <td>Кредиторська заборгованість за товари, роботи</td> <td style="text-align: center;">232078</td> <td style="text-align: center;">183896</td> </tr> <tr> <td>Інша заборгованість</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">8788</td> </tr> <tr> <td>Разом короткострокова заборгованість</td> <td style="text-align: center;">240317</td> <td style="text-align: center;">200580</td> </tr> </tbody> </table>	Показники	2020	2021	2	3	4	Нематеріальні активи	1387	1387	Основні засоби	23549	22040	Разом необоротні активи	24936	23427	Запаси	35602	22111	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	204525	197712	Грошові кошти	13168	1794	Інші оборотні активи	3866	-	Разом оборотні активи	257161	221617	БАЛАНС	282097	245044	Статутний капітал	3066	3066	Резервний капітал	1238	1238	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	37476	40160	Разом власний капітал	41780	44464	Короткострокові кредити банків	8239	7896	Кредиторська заборгованість за товари, роботи	232078	183896	Інша заборгованість	-	8788	Разом короткострокова заборгованість	240317	200580	<p>1.Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / за заг. ред.. І.В.Сіменко, Т.Д.Косової. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с.</p> <p>2.Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій / за заг. ред. К.Ковальчук. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 328 с.</p> <p>3.Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с.</p> <p>4.Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак та ін.; за ред. В. М. Микитюка. Житомир: Рута, 2018. 440 с.</p> <p>5.Рябенко Л.М. Аналітичне забезпечення розробки і реалізації управлінських стратегічних рішень. <i>Економіка і суспільство</i>. 2017. Вип. 13. С. 1400–1407.</p>
Показники	2020	2021																																																								
2	3	4																																																								
Нематеріальні активи	1387	1387																																																								
Основні засоби	23549	22040																																																								
Разом необоротні активи	24936	23427																																																								
Запаси	35602	22111																																																								
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	204525	197712																																																								
Грошові кошти	13168	1794																																																								
Інші оборотні активи	3866	-																																																								
Разом оборотні активи	257161	221617																																																								
БАЛАНС	282097	245044																																																								
Статутний капітал	3066	3066																																																								
Резервний капітал	1238	1238																																																								
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	37476	40160																																																								
Разом власний капітал	41780	44464																																																								
Короткострокові кредити банків	8239	7896																																																								
Кредиторська заборгованість за товари, роботи	232078	183896																																																								
Інша заборгованість	-	8788																																																								
Разом короткострокова заборгованість	240317	200580																																																								

БАЛАНС	282097	245044
Виручка від реалізації товарів, робіт, послуг	130697	304858
Прибуток до оподаткування	4291	17252
Чистий прибуток	3851	14010

Тематика рефератів:

1. Провідне місце економічного аналізу в процесі управління, функціональному менеджменті, аудиті.
2. Роль економічного аналізу в супроводженні технології управлінських рішень.
3. Зростання ролі економічного аналізу в періоди глобалізації економіки та фінансово-економічних криз.
4. Етапи розвитку економічного аналізу.
5. Особливості та зв'язок управлінського (або техніко-економічного) й фінансового аналізів, їх структура, інформаційне забезпечення.
6. Особливості стратегічного, поточного, оперативного, ретроспективного аналізів.
7. Сутність і принципи організаційного забезпечення, його складові елементи та значення для якісного й своєчасного проведення економічного аналізу.
8. Зв'язок організації економічного аналізу з організацією виробництва.
9. Форми організації аналітичної роботи: сутність; характерні ознаки; взаємозв'язок форм з функціями економічного аналізу.
10. Сутність інформаційного забезпечення, його еволюція.
11. Вимоги до інформації. Принципи формування економічної інформації як основи для організації обліку та складання звітності.
12. Класифікація аналітичної інформації та характеристика її видів.
13. Сутність аудиту, його предмет, мета та завдання.
14. Класифікація аудиту за певними ознаками.
15. Етапи аудиту.
16. Оцінювання системи внутрішнього контролю
17. Роль і місце бухгалтерії у системі господарського обліку
18. Бухгалтерський облік у сучасній системі управління суб'єктом господарювання.
19. Поняття та значення фінансової звітності.
20. Склад та елементи фінансової звітності.
21. Експрес-аналіз Балансу.
22. Ліквідність Балансу.
23. Порівняльний Баланс підприємства.
24. Зрозумілість і доречність фінансової звітності.
25. Принципи формування фінансової звітності.

ПРИКЛАДИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Завдання 1.

Фірма розглядає можливість виробництва і маркетингу шин для автомобілів. Ринок для цього товару може бути сприятливим і несприятливим. Фірма розглядає три альтернативи:

1) будувати великий завод, що у випадку сприятливого ринку буде давати прибуток у розмірі 200 тис. дол.; якщо ринок буде несприятливий, то чисті втрати становитимуть 180 тис. дол.;

2) будувати малий завод, що у випадку сприятливого ринку принесе 100 тис. дол. доходу, а у випадку, якщо ринок буде несприятливий, - збиток становитиме 20 тис. дол.;

3) нічого не робити. У цьому випадку підприємство не одержить прибутку, але і не буде нести втрат.

Завдання 2.

Проаналізуйте виконання плану за асортиментом. Розрахуйте коефіцієнти асортиментності, асортиментного оновлення асортименту і зробіть відповідні аналітичні висновки.

Таблиця 1

Виконання плану за асортиментом (тис. грн.)

Показники	Вид продукції						
	А	Б	В	Г	Д	Інша	Разом
Планові	400	1800	500	850	300	1150	5000
Фактичні		1780	510	910	340	1030	4950

Завдання 3.

Фонд оплати праці в базисному періоді склав 605 тис. грн, а в звітному - 670,5 тис. грн. Середньоблікова кількість робітників у базисному періоді - 2000 чол. Обсяг товарної продукції в звітному періоді збільшився на 8,5%. У структурі собівартості в базисному періоді частка витрат за статтею «Заробітна плата» склала 12%. Проаналізувати вплив на собівартість продукції зміни витрат за статтею «Заробітна плата».

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота має комплексний характер: вона містить 3 теоретичні питання та практичне завдання.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант- 1

1. Теоретичні питання

1. Сутність бухгалтерського обліку, функції та користувачі облікової інформації.

2. Види аудиту.
3. Методика фінансового аналізу.

2. Практичне завдання

За наведеними показниками балансу у таблиці визначити:

- 1) Відхилення.
- 2) Показники ліквідності

Таблиця

Вихідні дані

Показник	31.12.2020р.	31.12.2021р.	Відхилення	
			Абсолютне	Темп зростання, %
1. Необоротні активи	120450	120350		
2. Запаси	95400	103000		
3. Дебіторська заборгованість	55500	35040		
4. Грошові кошти	15450	20100		
5. Власний капітал	200000	200145		
6. Довгострокові зобов'язання	30000	25000		
7. Короткострокові зобов'язання, у тому числі	56800	53345		
7.1. Розрахунки з оплати праці	17000	16000		
7.2. Розрахунки за податками	9000	7000		
7.3. Розрахунки з постачальниками	25000	21000		

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних	30 балів (проміжний контроль) – середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який

	завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,3
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahren_z_i_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
----------------	--

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач	
Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування задач, вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3-4. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 16 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.->

[procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf](#)).

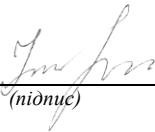
Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій GoogleMeet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або GoogleClassroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або GoogleClassroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Викладач

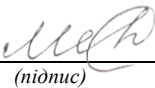

(підпис)

Несходовський І. С.
(ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю протокол № 1 від «08» вересня 2021 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)